

ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДЛЯ РОБОТИ З ГЛУХИМИ ДІТЬМИ

Г. Г. Маланчук

Львівський державний університет фізичної культури

Актуальність. Сучасні психолого-педагогічні концепції розглядають професійну діяльність з позиції діяльнісного підходу. Методична підготовка в цьому випадку виконує важливу інтеграційну функцію навчання, що дозволяє більш успішно застосовувати отримані знання на практиці, якісно формувати вміння і навички професійної діяльності, стимулювати професійний інтерес студентів [1].

Дослідженнями встановлено, що вся організаційна діяльність вчителя фізичного виховання школи складається із двох основних видів робіт:

- організації цілісного навчально-виховного та корекційно-педагогічного процесу;
- організації кожного уроку [2].

Постановка, вирішення і реалізація проблеми підвищення якості методичної підготовки студентів в процесі педагогічної практики залежить від того, наскільки зрозумілі їм основні поняття і положення; кінцева і проміжні цілі; признаки і критерії сформованості вмінь та навичок; від ефективності застосованих методів навчання; від мотивації і відношення студентів до оволодіння педагогічною майстерністю [1].

Як відомо, діяльність вчителя розподіляється на окремі компоненти: організаторський, конструктивний, спеціальний, дослідницький, комунікативний. В процесі педагогічної практики студент встигає реалізувати кожний з них.

Педагогічна практика в спеціальній школі-інтернаті для глухих дітей є одним з важливих розділів професійної підготовки студентів до їх майбутньої діяльності в якості викладача фізичного виховання та фахівця фізичної реабілітації відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики, якими передбачено наступні первинні посади:

- фахівець фізичної реабілітації в спеціалізованих дошкільних установах для дітей-інвалідів та дітей з вадами розвитку, спеціальних школах-інтернатах;
 - вчитель спеціалізованого навчального закладу.
- Враховуючи результати попередніх досліджень [3, 4], нами запропоновані складові організаційно-

методичного забезпечення підготовки студентів ВНЗ фізичного виховання і спорту для роботи з глухими дітьми, які включають: програму педагогічної практики у загальноосвітніх закладах для глухих дітей, удосконалення змісту окремих дисциплін базових навчальних планів та запровадження спеціального семінару з особливостей спілкування з глухими дітьми.

Розглянемо коротку характеристику вищезазначених аспектів організаційно-методичного забезпечення підготовки студентів для роботи з глухими дітьми.

Так, педагогічна практика студентів III курсу проводиться у відповідності до навчального плану ЛДІФК тривалістю 6 тижнів (216 годин) з відривом студентів від навчання.

Нами була розроблена програма педагогічної практики, яка була адаптована до специфіки роботи навчальних закладів з глухими дітьми. Вона складається з п'яти розділів, кожний з яких передбачає вирішення навчальних завдань. За час проходження практики студент зобов'язаний виконати всі розділи програми у відповідності зі своїм індивідуальним планом.

Розрахунок годин на окремі навчальні завдання коректуються з врахуванням особистого досвіду, набутих знань і особливостей організації навчального процесу з фізичного виховання у загальноосвітніх закладах, де навчаються глухі діти.

Окрім того, в процесі педагогічної практики студент зобов'язаний:

- самостійно скласти та виконувати індивідуальний план проходження практики;
- відповідати за особисту підготовку до занять і доручених йому заходів;
- виконувати вимоги керівника практики, а також вчителів і адміністрації спеціальної школи-інтернату, дотримуватися правил її внутрішнього розпорядку;
- акуратно і своєчасно складати навчально-методичну документацію і подати її на затвердження та перевірку керівнику практики.

В навчально-виховному та корекційно-педагогічному процесі з класом студент повинен орієнтуватися на плани роботи спеціальної школи, вчителів фізичного виховання і класних керівників. Разом з тим, кожний практикант зобов'язаний проявити особисту ініціативу і творчість, щоб уникнути шаблону і формалізму в змісті, організації та методиці проведення навчальних занять і позакласних заходів.

В процесі практики продовжується професійне навчання студентів у формі регулярних (не менше одного разу на тиждень) методичних занять бригади, з розглядом питань педагогічної майстерності.

Загалом особливістю педагогічної практики у загальноосвітніх закладах де навчаються глухі діти є:

- надання широких можливостей практикантам для творчих самостійних занять з даною категорією дітей;
- сприяння розвитку інтересу до педагогічної роботи з глухими дітьми;
- удосконалення особливостей організації та методики фізичного виховання глухих дітей;
- наданні допомоги дітям з питань самостійних фізкультурно-оздоровчих занять.

За педагогічну практику в школі студенту виставляється диференційована оцінка.

Окрім того, для підвищення рівня теоретичних знань студентів, на підставі констатуючого експерименту [5] нами в навчальну програму з дисциплін «Педагогіка», «Педагогічні особливості роботи з інвалідами» та «Психологічні особливості роботи з інвалідами» були включені окремі теми до розділів, які передбачали висвітлення: педагогічних та психологічних особливостей роботи з глухими дітьми; вибору змісту, засобів, методів та форм організації навчання з дітьми, які мають вади слуху; педагогічних і психологічних особливостей роботи з фізичного виховання з дітьми, які мають вади слуху; основи сурдопедагогіки; особливостей методики фізичного виховання з глухими дітьми, особливостей режиму їх рухової активності, особливостей їх фізичного розвитку та фізичної підготовленості, особливостей змісту корекційної педагогіки; основи сурдопедагогіки з висвітленням питань загальної характеристики порушень слуху у дітей та ролі ступеня порушення слуху у розвитку мови.

Результати констатуючого експерименту також зумовили активізацію нашої роботи з можливостей оволодіння студентами формами спілкування

з глухими дітьми. З метою підвищення рівня їх знань з питань особливостей невербального спілкування і методики фізичного виховання дітей з вадами слуху та якості підготовки до педагогічної практики в загальноосвітніх закладах нами був організований спеціальний семінар за темою «Особливості спілкування з неповносправними з вадами слуху». Його проводив фахівець з дефектології перекладач-дактилолог. Програма спеціального семінару складалася з двох розділів: теоретичного та практичного, загальним обсягом 20 годин.

Висновки. Таким чином, з метою підвищення рівня готовності студентів для роботи з глухими дітьми доцільно адаптувати програму педагогічної практики до специфіки роботи загальноосвітніх навчальних закладів з глухими дітьми; удосконалити зміст окремих дисциплін базових навчальних планів та запровадити спеціальний семінар з особливостей спілкування з глухими дітьми. Це в подальшому підвищить якість підготовки фахівців для роботи з глухими дітьми.

Література:

1. *Бабушкин Г.Д.* Непрерывная производственная практика как путь формирования профессионального интереса к деятельности тренера у студентов института физической культуры // Пути совершенствования учебной, производственной практики и курса специализации: Тез. докл. XI науч.-метод. конф. — Омск, 1985. — С. 8—9.
2. *Данилко М.Т.* Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури: Автореф. дис... канд. наук з фіз. виховання і спорту: 24.00.02 / ВДУ імені Лесі Українки. — Луцьк, 2000. — 19 с.
3. *Маланчук Г.Г.* Організаційно-методичні аспекти роботи фахівців у спеціальних школах-інтернатах для глухих дітей // Молода спортивна наука України: Зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. — Л., 2004. — Вип. 8. — Т. 2. — С. 224—226.
4. *Маланчук Г.Г.* Особливості змісту навчально-професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичної реабілітації для роботи у спеціальних школах // Молода спортивна наука України: Зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. — Л., 2005. — Вип. 9. — Т. 3. — С. 65—67.
5. *Маланчук Г.Г.* Особливості професійної діяльності вчителів фізичної культури з глухими дітьми // Молода спортивна наука України: Зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. — Л., 2006. — Вип. 10. — Т. 3. — С. 320—325.